

Bezuidenhoutseweg 60, 2594 AW 's-Gravenhage
Postbus 90525, 2509 LM 's-Gravenhage
Telefoon (070) 3 499 740
E-mailadres: info@vcp.nl
Website: www.vcp.nl

Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal
T.a.v. de leden van de Vaste Kamercommissie SZW
Postbus 20018
2500 EA 's-Gravenhage

Per e-mail

's-Gravenhage, 14 november 2022
NvH/sp/corsp/012

Betreft: Inbreng VCP t.b.v. Commissiedebat Kinderopvang d.d. 16 november 2022

Geachte heer, mevrouw,

Met het oog op het Commissiedebat Kinderopvang van de Vaste Kamercommissie SZW brengen wij een aantal van onze opvattingen onder de aandacht.

Stelselherziening

De VCP is positief over een stelselherziening in de kinderopvang en de gastouderopvang. In de Kamerbrief stelselherziening Kinderopvang van 7 oktober 2022 worden twee belangrijke doelstellingen beschreven, namelijk: het stelsel eenvoudiger en begrijpelijker maken voor ouders door het realiseren van een eenvoudige financiering en het voor ouders makkelijker maken om arbeid en zorg te combineren door het realiseren van een betaalbaardere en financieel toegankelijke kinderopvang. De VCP onderschrijft deze doelstellingen volledig, waarbij ook de kansengelijkheid, de ontwikkeling van het kind en de kwaliteit van de kinderopvang en gastouderopvang belangrijke elementen zijn om rekening mee te houden bij de stelselherziening. Ook is het voor de VCP van belang dat ouders keuzevrijheid hebben bij het gebruik van kinderopvang of gastouderopvang.

De VCP vindt het positief dat het kabinet de ambitie heeft om de voorschotsystematiek af te schaffen zodat ouders niet meer geconfronteerd worden met hoge terugvorderingen en dat het kinderopvangbudget straks rechtstreeks wordt uitgekeerd aan de kinderopvangorganisaties. In de praktijk hebben veel ouders te maken met correcties achteraf. Voor ouders levert dit veel onzekerheid op. De toeslagaffaire heeft laten zien dat ouders ongelofelijk in de problemen kunnen komen met ongekende gevolgen.

Het financieel toegankelijk maken van de kinderopvang en gastouderopvang is voor de VCP een belangrijk punt. Voor veel ouders is de opvang voor kinderen (te) duur, met name voor middeninkomens. Dit vormt een belemmering om meer uren opvang af te nemen en meer uren te werken. Netto blijft er vaak te weinig over als een ouder meer gaat werken waardoor andere keuzes worden gemaakt. De stelselherziening met een vergoeding van 96% van de maximumuurprijs zorgt voor een verlaging van de marginale druk waardoor meer uren werken lonender wordt. Daarbij is het wel van belang dat de maximumuurprijs wordt herijkt om te voorkomen dat ouders alsnog een flink deel zelf moeten betalen. Op herijking van de uurprijs wordt verderop in de brief nader ingegaan.

De VCP heeft wel grote zorgen over de personeelstekorten in de kinder- en gastouderopvang, zeker gezien de stelselherziening waarbij de verwachting is dat de vraag zal toenemen. Goede arbeidsvoorwaarden zijn daarbij een belangrijke voorwaarde. Ook vraagt de VCP aandacht voor de financiële houdbaarheid van het toekomstige stelsel. Aandachtspunt daarbij is dat de hogere overheidsvergoeding kan leiden tot stijgende uurtarieven en daarmee de toegankelijkheid onder druk kan zetten omdat ouders alsnog geconfronteerd worden met hoge kosten die uitgaan boven de maximumuurprijs.

Het streven is een invoeringstermijn van 1 januari 2025. De VCP ziet graag de stelselherziening zo snel mogelijk ingevoerd, maar dit mag niet ten koste gaan van de kwaliteit en zorgvuldigheid. Verder vraagt de VCP aandacht om bij de stelselherziening rekening te houden met het verschil van inrichting tussen de kinderopvang en de gastouderopvang, waarbij er naast de gastouder een gastouderbureau is.

Herijking kinderopvangtoeslag per 2023

In het SER-advies 'Een kansrijke start voor alle kinderen'¹ is al gepleit voor herijking van de maximum uurprijzen. In het SER-advies staat beschreven dat een steeds kleiner deel van de kinderopvangorganisaties, gastouderopvang en BSO onder de maximum uurprijs vallen. Het deel boven de maximale uurprijs moeten ouders zelf financieren. Hierdoor wordt er een steeds groter deel van de rekening bij ouders neergelegd waardoor de toegankelijkheid onder druk komt te staan en het risico bestaat dat de arbeidsparticipatie gaat afnemen. Daar komt bij dat voor 2023 is aangekondigd dat de prijzen flink zullen stijgen vanwege oplopende kosten, soms zelfs tot 40%. Ook komt de kwaliteit onder druk te staan omdat er steeds minder financiële middelen zijn om te investeren in de kwaliteit. De VCP pleit dan ook voor een herijking van de kinderopvangtoeslag (KOT) per 1 januari 2023 zodat de kinderopvangtoeslag weer in lijn wordt gebracht met de daadwerkelijke kosten, met een goede kostenanalyse die daaraan ten grondslag ligt.

Verlaging maximum uurprijs gastouderopvang

Bij de begroting voor 2022 is aangekondigd dat het toezicht en de handhaving in de gastouderopvang geïntensiveerd zouden worden per 1 januari 2022. Met deze intensivering wordt er structureel € 6,4 miljoen toegevoegd aan de algemene uitkering aan het gemeentefonds. Er is voor gekozen om de maatregel te bekostigen door de maximum uurprijs voor de gastouderopvang in 2023 met € 0,15 te verlagen. Toezicht en handhaving zijn volgens de VCP van belang om zicht te hebben op de kwaliteit, maar de VCP is het niet eens met de dekking die hiervoor wordt gezocht. Werknemers die gebruik maken van gastouderopvang worden zo hard geraakt. Voornamelijk ouders die werkzaam zijn in cruciale beroepen, zoals bij de politie en in de zorg. Zij maken vaker gebruik van gastouderopvang vanwege de flexibiliteit.

Gastouderopvang levert, naast kinderopvang, een belangrijke bijdrage om het combineren van arbeid en zorg mogelijk te maken en betaalde arbeid te verrichten. Gastouderopvang biedt voor ouders die in onregelmatige diensten werken flexibiliteit; het is kleinschalige opvang en wordt ook aangeboden in niet-stedelijke regio's waar minder vraag en aanbod van kinderopvang is. De meerwaarde van gastouderopvang naast kinderopvang is ook benadrukt door de SER.²

De VCP is positief over een intensivering van het toezicht en de handhaving om daar waar nodig de kwaliteit te verbeteren, maar de VCP vindt het onbegrijpelijk dat er dekking wordt gezocht door de maximum uurprijs in de gastouderopvang te verlagen met € 0,15. Zeker nu wordt gewerkt aan een stelselherziening waarbij de vergoeding voor kinderopvang wordt verhoogd naar 96% voor werkende ouders en op termijn 100%.

Voor de VCP is het van belang dat ouders zelf de keuze hebben of zij gebruik maken van kinderopvang of gastouderopvang om de arbeidsparticipatie te bevorderen. Ouders die gebruik maken van gastouderopvang zullen geconfronteerd worden met hogere kosten, boven op de enorme prijsstijging waar ouders nu al mee te maken hebben. De keuze voor kinderopvang of gastouderopvang zou afhankelijk moeten zijn van de individuele situatie en niet gedreven moeten worden door kosten. De VCP vindt het van belang dat ook de gastouderopvang voor ouders toegankelijk is.

Uiteraard zijn wij te allen tijde bereid de inhoud van deze brief nader toe te lichten.

Hoogachtend,

Nic van Holstein
voorzitter Vakcentrale voor Professionals

¹ SER Advies: 'Een kansrijke start voor alle kinderen. Naar inclusieve en toegankelijke voorzieningen voor kinderen van 0-13 jaar', juni 2021.

² SER Advies: 'Een kansrijke start voor alle kinderen. Naar inclusieve en toegankelijke voorzieningen voor kinderen van 0-13 jaar', juni 2021.